

Dyrk forskellige vinterrapssorter, og reducer risikoen

Det er velkendt, at høstudbyttet i vinterraps varierer mellem år og lokaliteter, men udbyttevariationen afhænger også af sorten. Ved at dyrke rapssorter, der svinger ude af takt, kan du reducere risikoen for store udbyttetab.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

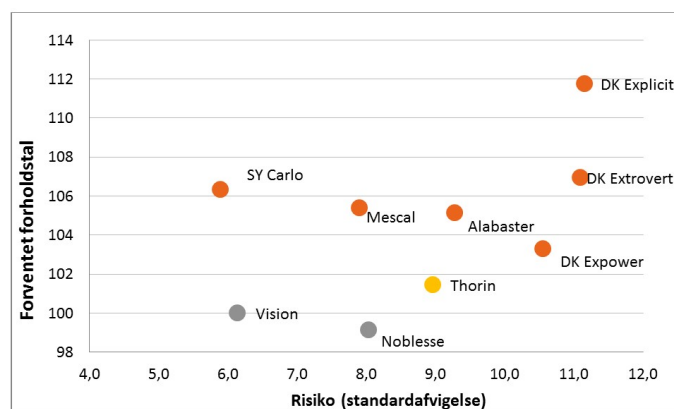
Vælg sorter efter forholdstal og udbyttesikkerhed

Nedenfor er forholdstal, udbytteudsving og sammenhæng imellem udsvingene analyseret for vinterrapssorterne Alabaster, DK Explicit, DK Expower, DK Extrovert, Mescal, Noblesse, SY Carlo, Thorin og Vision. Hver enkelt lokalitet er betragtet separat, og der er regnet på 3 års forsøg (2010-2012).

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Resultaterne er præsenteret i figur 1. Nogle af de mest udbredte og højest ydende hybridsorter er vist med orange prikker. Dværghybriden Thorin er vist med en gul prik, mens de to liniesorter Noblesse og vision er vist med grå prikker. Sorterne er placeret i et koordinatsystem efter deres forventede forholdstal og den tilhørende forventede risiko. DK Explicit har det højeste forventede forholdstal, mens liniesorterne Noblesse og Vision har det laveste. SY Carlo har den højeste udbyttesikkerhed, mens DK Explicit og DK Extrovert er mest usikre. Når de relativt store udbytteudsving og antallet af forsøg der ligger bag tages i betragtning, er forskellen imellem et forholdstal på eksempelvis 102 og 110 ikke stor.

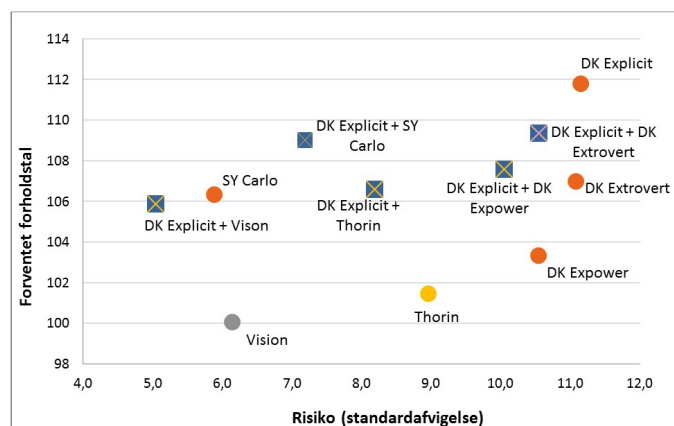

Figur 1. Udvalgte vinterrapssorter vist efter det forventede forholdstal og den tilhørende risiko (orange=hybrid, gul=dværghybrid og grå=liniesort).

Kombination af sorter

Ved at kombinere sorterne opnås en række fordele. Sorternes forholdstal er afhængige af de enkelte sorters egenskaber, og dermed bliver udsvingene forskellige – i hvert fald mellem nogle af sorterne. Når man kombinerer to sorter, må man forvente et forholdstal, der er gennemsnittet af de to sorter. Til gengæld får man en betydelig "rabat" på risikoen, når sorter kombineres, hvis sorterne ellers svinger forskelligt.

I figur 2 er kombinationerne af forskellige sorter vist med blå punkter. Det forventede forholdstal er gennemsnittet af de to, men risikoen er lavere end for sorterne hver for sig.

Figur 2. Kombinationer (50/50) af udvalgte vinterrapssorter med en lavere risiko end sorterne hver for sig.

Vælg de rigtige sorter

For at få mest muligt ud af at kombinere sorterne, gælder det så vidt muligt om at vælge to sorter, der har modsatte udbytteudsving. Dermed bliver risikoen for, at begge sorter skuffer samme år mindst mulig. Man kan blive klogere på sammenhængen imellem sorterens udbytteudsving ved at se på korrelationskoefficienten.

I tabel 1 ses korrelationskoefficienterne mellem sorterne i figur 1. En korrelationskoefficient tæt på 1 betyder, at udbytterne varierer efter samme mønster, mens en korrelationskoefficient tæt på 0 viser, at der ikke er sammenhæng imellem sorterens udbytteudsving. Negative korrelationer betyder modsat rettede svingninger.

Tabel 1. Korrelationskoefficienter mellem de udvalgte sorter.

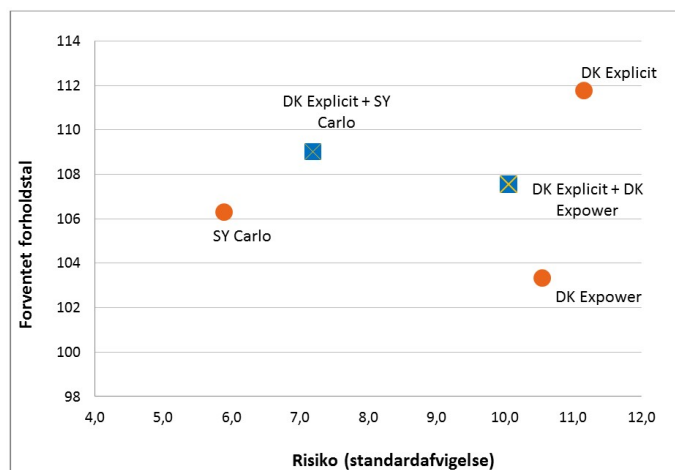
	Alabaster	DK	DK	DK	Mescal	Noblesse	SY	Thorin	Vision
Alabaster									
DK									
DK									
DK									
Mescal									
Noblesse									
SY									
Thorin									
Vision									

		Explicit	Expower	Extrovert			Carlo		
Alabaster		0,7	0,6	0,8	0,8	0,4	0,3	0,7	-0,2
DK Explicit	0,7		0,7	0,8	0,7	0,5	0,3	0,3	-0,4
DK Expower	0,6	0,7		0,8	0,8	0,7	0,2	0,4	-0,3
DK Extrovert	0,8	0,8	0,8		0,9	0,5	0,4	0,5	-0,5
Mescal	0,8	0,7	0,8	0,9		0,4	0,6	0,6	-0,5
Noblesse	0,4	0,5	0,7	0,5	0,4		0	0,2	0,2
SY Carlo	0,3	0,3	0,2	0,4	0,6	0		0,5	-0,3
Thorin	0,7	0,3	0,4	0,5	0,6	0,2	0,5		0,2
Vision	-0,2	-0,4	-0,3	-0,5	-0,5	0,2	-0,3	0,2	

En god makker til DK Explicit

DK Explicit har været den højest ydende sort i de seneste 3 års forsøg, og er dermed interessant for mange landmænd. Hvis man vil udvælge en sort, der er god at kombinere med DK Explicit, skal man kigge i tabel 1. Her ses det, at Vision, Thorin og SY Carlo skiller sig ud med de laveste korrelationskoefficienter i forhold til DK Explicit. Vision er den lavest ydende af de tre, og derfor knapt så interessant, mens især SY Carlo har været højt ydende i forsøgene.

Som det ses i figur 3, kan man ved at supplere DK Explicit med netop SY Carlo forvente både et højt forholdstal og samtidig opnå næsten en halvering af risikoen. De to sorter er således gode at kombinere, hvilket også fremgår af figur 3. Af figuren fremgår det også, at der ikke opnås nogen væsentlig reduktion af risikoen ved at kombinere DK Explicit med DK Expower. De to sorter svinger nemlig næsten ens. Der er i øvrigt meget høj korrelation mellem sorterne DK Explicit, DK Expower og DK Extrovert, der alle er fra samme forædler. Derfor kan der ofte være god ræson i at vælge sorter med forskellig forædlingsmæssig baggrund.

Figur 3. Kombinationer (50/50) af DK Explicit med henholdsvis SY Carlo og DK Expower.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.